

Lovforslag nr. L 186. Fremsat den 25. maj 1984 af industriministeren

Forslag

til

Lov om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S med henblik på udlån til håndværk og mindre industri

§ 1. Industriministeren kan foretage rentefri indskud af statskassen på indtil 150 mill. kr. som ansvarlig lånekapital i finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S med henblik på udlån til etablering, udbygning og modernisering af håndværksvirksomheder og mindre industrivirksomheder.

§ 2. Industriministeren træffer aftale med Finansieringsinstituttet om vilkårene for det i § 1 nævnte indskud. Herunder aftales, til hvilke formål og på hvilke vilkår Instituttet

kan yde lån på det kapitalgrundlag, der tilvejebringes gennem indskuddet og Instituttets supplerende låneoptagelse, samt vilkårene for en opsigelse og tilbagebetaling af den indskudte lånekapital.

§ 3. Loven træder i kraft den 1. januar 1985.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 211 af 28. maj 1975 om lån til håndværk og mindre industri.

Bemærkninger til lovforslaget

Blandt de anlægsfinansieringsordninger, under hvilke statslige midler er blevet stillet til rådighed for erhvervslivet i form af tilskud eller lavtforrentede lån, er låneordningen for håndværk og mindre industri (HMI-ordningen) en af de ældste.

Hovedsigtet med lovgivningen om lån til håndværk og mindre industri har været at åbne mulighed for at imødekomme et konstateret behov hos mindre virksomheder for risikovillig, rimeligt langfristet og rimeligt fordelagtigt forrentet kapital, som vanskeligt kunne skaffes på det almindelige lånemarked, til finansiering af den hurtige strukturtilpasning, som den økonomiske udvikling havde gjort til en forudsætning for mange håndværks- og mindre industrivirksomheders overlevelsessevne og dermed for opretholdelse af beskæftigelsen. Den økonomiske udvikling forstærkede dette behov og førte til, at der allerede godt to år efter 1975-lovens vedtagelse i 1977 blev gennemført en ændring af loven, således at tilsagnsrammens størrelse, der hidtil havde været fastsat i loven, fremover skulle fastsættes på de årlige finanslove. Herved opnåedes en smidigere tilpasning til fremtidige lånebehov, idet en å jourføring af tilsagnsrammen ikke krævede stadige lovændringer. – Tilsagnsrammen er på finansloven for 1984 fastsat til 100 mill. kr.

Faldet i den gennemsnitlige markedsrente og den lettere adgang til risikovillig kapital ad andre kanaler har bevirket, at finansieringsvilkårene for anlægsinvesteringer generelt ikke længere er erhvervenes væsentligste problem. Under hensyn til de mindre virksomheders betydning i den danske erhvervsstruktur og nødvendigheden af at opretholde de bedst mulige betingelser for, at nye virksomheder inden for håndværket og den mindre industri til stadighed kan etableres, og at bestående virksomheder kan ekspandere og forny sig, vil der dog fortsat være et behov for, at sådanne virksomheder kan finansiere anlægsinvesteringer i forbin-

delse med etablering, udbygning og modernisering på vilkår, der er gunstigere end de gældende markedsvilkår.

Den bestående ordning har været drøftet med de mindre virksomheders organisationer, som har anbefalet en modernisering og omlægning af ordningen efter principper, der indebærer, dels at der kan tilbydes lån til en rente, der nok er lavere en markedsrenten, men som følger bevægelserne i denne, dels at selve låneadministrationen overføres til et privat finansieringsinstitut, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S, der påtager sig hovedparten af kapitalfremskaffelsen. Herved opnås dels en decentralisering af ordningens administration, idet Finansieringsinstituttet udover hovedsædet i København har afdelinger i Ålborg, Århus og Kolding, og dels en lettelse i låntagernes ansøgningsprocedure, idet de fremover i samme ansøgning kan ansøge om HMI-lån og ordinære lån fra Finansieringsinstituttet.

HMI-ordningen, der hidtil har været administreret af Direktoratet for Egnsudvikling, foreslås derfor i sin helhed overført til Finansieringsinstituttet gennem rentefri årlige indskud fra staten af ansvarlig lånekapital over en periode på 10 år af en størrelse, der – suppleret med Finansieringsinstituttets optagelse af inden- og udenlandske lån til markedsrente i forholdet 1 til 3 – giver grundlag for årlige udlån fra Instituttet på 100 mill. kr. Efter de 10 år vil ordningen hvile i sig selv med årlige udlån på 100 mill. kr. Med denne omlægning af ordningen vil kontoen på finansloven for HMI-ordningen gradvis kunne nedsættes og efter udløbet af de 10 år helt bortfalde.

I nedenstående tabel er vist beregninger af størrelsen af det statslige indskud, såfremt Finansieringsinstituttet, jfr. i det følgende om lånevilkårene, yder lånene som serielån og som under den nugældende HMI-ordning med halvårlige afdrag, med en løbetid på maksimalt 15 år og i gennemsnit 10 år og med afdragsfrihed i de første 2 år.

F. t. l. om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S

År	Årligt udlån	Hovedstol	Afdrag	Udstående lån	Årlig kapitaltilførsel	Heraf statens andel
Mill. kr.						
1.....	100	100	—	100,0	100,0	25,0
2.....	100	200	—	200,0	100,0	25,0
3.....	100	300	6,25	293,75	93,75	23,4375
4.....	100	400	18,75	375,0	81,25	20,3125
5.....	100	500	31,25	443,75	68,75	17,1875
6.....	100	600	43,75	500,0	56,25	14,0625
7.....	100	700	56,25	543,75	43,75	10,9375
8.....	100	800	68,75	575,0	31,25	7,8125
9.....	100	900	81,25	593,75	18,75	4,6875
10.....	100	1.000	93,75	600,0	6,25	1,5625
11.....	100	1.000	100,0	600,0	0	0
					600,0	150,0

Industriministeriet har drøftet vilkårene for en overførsel af HMI-ordningen med Finansieringsinstituttets ledelse, og der er herunder opnået enighed om en ordning af følgende indhold:

Staten foretager i hvert af finansårene 1985-94 et rentefrit indskud som ansvarlig lånekapital i Finansieringsinstituttet. Størrelsen af de årlige indskud fremgår af ovenstående tabel og tilsigter at sikre, at Instituttet vil kunne yde årlige udlån på 100 mill. kr.

Indskuddene indgår som ansvarlig kapital på linje med Instituttets egenkapital og hæfter over for dettes kreditorer, ligesom statens krav i tilfælde af likvidation eller konkurs viger for kreditorernes krav, men går forud for aktionærernes krav.

Finansieringsinstituttet supplerer det statslige indskud ved optagelse af inden- og udenlandske lån til markedsrente, således at en gennemsnitsrente anvendes ved udlån under ordningen. Den supplerende låntagning udgør tre gange statens indskud. Med denne sammensætning af kapitalgrundlaget vil gennemsnitsrenten andrage 3/4 af markedsrenten, hvortil kommer, at der som hidtil opkræves et administrationsgebyr, der tilfalder Finansieringsinstituttet, på 0,2 pct. p.a. af hovedstolen.

Løbetiden for lånene, der ydes som serielån med halvårslige afdrag, kan ikke overstige 15 år og vil i almindelighed ikke blive ydet med en afdrags-tid på mere end 10 år. Der indrømmes normalt afdragsfrihed i de første 2 år.

Formålet med loven er at bistå dels de mindre virksomheder, der har vanskeligt ved at rejse tilstrækkelig kapital til investeringer med henblik på etablering, rationalisering og udvidelse, og dels de

sektorer inden for håndværket og den mindre industri, som stilles over for krav om en hurtig strukturtilpasning, og hvis finansieringsbehov vanskeligt kan imødekommes gennem de ordinære finansieringsmuligheder. Endelig er det formålet at bistå sådanne virksomheder med finansiering af investeringer i tilfælde, hvor etableringen, omstillingen, rationaliseringen eller moderniseringen er behæftet med en sådan risiko, at den til projektets gennemførelse nødvendige kapital vanskeligt kan fremskaffes, hvorved en hurtig økonomisk fremgang hæmmes.

Der tilsigtes ikke for nærværende nogen ændring med hensyn til afgrænsningen af låneformålene i forhold den gældende HMI-ordning. Da låneformålene fastsættes ved aftale, vil de imidlertid senere kunne tilpasses efter erfaringerne og i overensstemmelse med aktuelle behov på samme måde som sådanne tilpasninger også hidtil har kunnet gennemføres administrativt.

Administrationen af ordningen varetages af Finansieringsinstituttet. Instituttet bærer den fulde risiko for eventuelle tab i forbindelse med udlånsordningen. Dette indebærer, at statens indskud opretholdes intakt, hvorved den samlede udlånsramme kan holdes konstant. Der skønnes ikke i forbindelse med ordningens overførsel at være behov for ændringer med hensyn til den statslige repræsentation i Instituttets ledende organer, hvor staten allerede er repræsenteret ved to af industriministeren udpegede medlemmer af Instituttets repræsentantskab og bestyrelse. Samtidig indebærer ophævelsen af den gældende lov, at det ved dennes § 3, stk. 1, nedsatte rådgivende udvalg nedlægges.

Omlægningen af HMI-ordningen forudsætter i øvrigt en ændring i Finansieringsinstituttets vedtægter, som tilvejebringer hjemmel til at modtage de statslige indskud.

Under hensyn til sammenhængen med finansloven forslås ikrafttrædelsestidspunktet fastsat til 1. januar 1985.

For så vidt angår lovforslagets statsfinansielle konsekvenser og konsekvenser for den statslige administration bemærkes, at der for Direktoratet for Egnsudvikling og Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning gradvis vil kunne ske en vis reduktion i personaleforbruget, efterhånden som tilsagte lån udbetales og udbetalte lån

afvikles. Samtidig indebærer forslaget, at rammen på finansloven for HMI-ordningen det første år vil kunne nedsættes med 75 mill. kr., gradvist stigende til 100 mill. kr. Da indskuddene foretages som ansvarlig lånekapital vil ordningen senere kunne ophæves ved opsigelse af den indskudte lånekapital, der i så fald skal tilbagebetales til statskassen, efterhånden som de udbetalte lån under ordningen tilbagebetales.

Lovforslaget har ikke administrative eller finansielle konsekvenser for kommunerne.

Lovforslaget er anmeldt til EF-Kommisionen, som i henhold til EØF-Traktatens artikel 93 skal godkende ordningen.

UDKAST

til

Aftale om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S med henblik på udlån til håndværk og mindre industri

I henhold til § 2 i lov nr. af om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S med henblik på udlån til håndværk og mindre industri har industriministeren og Finansieringsinstituttet (i det følgende betegnet Instituttet) indgået følgende aftale:

§ 1. Industriministeren kan af statskassen foretage rentefri indskud i Instituttet på indtil 150 mill. kr., der indestår som ansvarlig lånekapital og således i tilfælde af likvidation eller konkurs fyldestgores efter Instituttets øvrige kreditorer, men går forud for aktionærens krav. Det statslige indskud vil, med mindre aftalen i overensstemmelse med § 6 opsiges med virkning fra 1. januar 1994 eller tidligere, blive indbetalt således:

I finansåret 1985	25,0	mill. kr.
I finansåret 1986	25,0	mill. kr.
I finansåret 1987	23,4375	mill. kr.
I finansåret 1988	20,3125	mill. kr.
I finansåret 1989	17,1875	mill. kr.
I finansåret 1990	14,0625	mill. kr.
I finansåret 1991	10,9375	mill. kr.
I finansåret 1992	7,8125	mill. kr.
I finansåret 1993	4,6875	mill. kr.
I finansåret 1994	1,5625	mill. kr.

§ 2. Instituttets optagelse af inden- og udenlandske lån tilrettelægges således, at der skabes grundlag for ydelse af lån i henhold til § 3 for et beløb på ca. 100 mill. kr. årligt svarende til fire gange de akkumulerede indskud, der er foretaget i henhold til § 1.

§ 3. Instituttet opretter en særlig udlånsordning, hvorefter lån kan ydes håndværksvirksomheder og mindre industrivirksomheder med indtil 75 heltidsansatte til finansiering af anlægsinvesteringer i forbindelse med etablering, udbygning og modernisering.

Lån kan ydes til bygningsinvesteringer (nybygning, tilbygning, ombygning samt indretning af lejede lokaler) samt til anskaffelse af maskiner og udstyr.

Lån kan ikke ydes til handelsvirksomhed, til driftsfinansiering, til overdragelse af virk-

somhed eller til normal udskiftning af nedslidte maskiner o.l.

Lån kan ikke ydes til virksomheder i Grønland og på Færøerne.

Lån ydes normalt ikke på under 50.000 kr. eller på over 750.000 kr.

Lån ydes på grundlag af en samlet vurdering af ansøgerens økonomi, lånebehov, projektet og forholdene inden for branchen. Ved vurderingen lægges der særlig vægt på merbeskæftigelse, mereksport, sparet import og teknisk nyhedsværdi.

Hvis et projekt efter denne vurdering anses for at være samfundsmæssigt særlig interessant, kan der ydes lån op til 1 mill. kr.

Renten for Instituttets udlån under ordningen fastsættes under hensyn til, at en fjerdedel af det til udlån disponible beløb er tilvejebragt ved et rentefrit statsligt indskud.

Afdragstiden for lånene kan ikke overstige 15 år og vil i gennemsnit normalt ikke overstige 10 år. Der indrømmes i almindelighed afdragsfrihed i de første 2 år.

Udlån i henhold til denne aftale holdes i regnskabsmæssig henseende adskilt fra Instituttets øvrige virksomhed.

§ 4. Det statslige indskud hæfter ikke for eventuelle tab på lån, der er ydet i medfør af § 3.

§ 5. Administrationen af ordningen varetages af Instituttet.

Så længe staten har indskudt kapital i Instituttet i henhold til lov nr. af er staten som hidtil repræsenteret ved to medlemmer af Instituttets repræsentantskab og bestyrelse udpeget af industriministeren.

§ 6. Såvel industriministeren som Instituttet kan opsiges aftalen med 1 års varsel til ophør ved udløbet af et kalenderår.

Såfremt aftalen opsiges af en af parterne, skal tilbagebetalingen af det statslige indskud ske i årlige rater efter aftale mellem industriministeren og Instituttet. Tilbagebetalingen skal være tilendebragt, når de af Instituttet i

overensstemmelse med aftalen fortagne udlån er afviklet.

Fra det tidspunkt, hvortil en af parterne har opsagt aftalen, må der ikke foretages yderligere udlån i henhold til ordningen.

I øvrigt forbliver aftalen i kraft, indtil det

statslige indskud er endeligt tilbagebetalt.

Instituttet må ikke uden industriministerens samtykke fusioneres med ét eller flere andre selskaber, med mindre det sker som fortsættende selskab.

København, den

1984

Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S

Industriministeriet

Lov nr. 211 af 28. maj 1975 om lån til håndværk og mindre industri, som ændret ved lov nr. 471 af 14. september 1977:

§ 1. Handelsministeren kan give tilsagn om lån af statskassen til etablering, udbygning og modernisering af håndværksvirksomheder og mindre industrivirksomheder.

§ 2. Lånene ydes på indtil 15 år mod sikkerhed og forrentes med en af handelsministeren fastsat rente. Herudover opkræves et bidrag på 0,2 pct. p.a. af hovedstolen til dækning af administrationsudgifter. Lånta-

gerne kan fritages for afdrag i de to første år.

§ 3. Til bistand ved administrationen af loven nedsætter handelsministeren et rådgivende udvalg, hvori sagkundskab på det pågældende erhvervsområde er repræsenteret.

Stk. 2. Handelsministeren fastsætter udvalgets forretningsorden.

§ 4. Lov nr. 123 af 25. marts 1970 om lån til håndværk og mindre industri ophæves.

§ 5. Loven gælder ikke for Grønland.